

შედარებითი ანალიზი ნაწარმოებებს ნიკოლოზ ბარათაშვილის "შემოღამება მთაწმინდაზე" და გალაქტიონ ტაბიძის "მთაწმინდის მთვარე" შორის

სტუდენტი: გურამი ლომიგაშვილი

ქართული პოეზიის ისტორიაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია ნიკოლოზ ბარათაშვილისა და გალაქტიონ ტაბიძის შემოქმედებას. მათი ლექსები *შემოღამება მთაწმინდაზე* და *მთაწმინდის მთვარე* ერთსა და იმავე სივრცეს — მთაწმინდას — ეხება, თუმცა ამ სივრცის მხატვრული გააზრება სხვადასხვა ემოციურ და ესთეტიკურ ღონებზე განსხვავებულია. ორივე პოეტი მთაწმინდას სულიერ სიმაღლეს უკავშირებს, მაგრამ მათი ხედვა სხვადასხვა ეპოქისა და ინდივიდუალური მსოფლმხედველობის გავლენით განსხვავებულ სახეს იღებს.

ბარათაშვილის ლექსში მთაწმინდა წარმოდგენილია როგორც სევდის, მარტოობისა და ღრმა ფიქრის ადგილი. შემოღამების სურათი არა მხოლოდ ბუნების აღწერაა, არამედ სიმბოლურად ასახავს პოეტის შინაგან მდგომარეობას. გარემოს სიჩუმე და სიბნელის მოახლოება აძლიერებს განცდას, რომ ადამიანი მარტო დგას სამყაროს წინაშე. ბუნება პოეტის ემოციების თანამგრძნობია — თითქოს მთაწმინდა თავად იმთავითვე მის სევდას. ეს რომანტიკული ხედვა განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს ადამიანის შინაგანი სამყაროს, ფიქრსა და განცდებს.

გალაქტიონის *მთაწმინდის მთვარეში* იგივე ადგილი ახალ, უფრო ამაღლებულ მნიშვნელობას იძენს. მთაწმინდა აქ აღარ არის მხოლოდ პირადი განცდების ასახვის ადგილი — ის იქცევა მარადიულობის, სულიერი სიმაღლისა და პოეტური უკვდავების სიმბოლოდ. მთვარე ლექსში არა მხოლოდ ციური სხეულია, არამედ შთაგონების, სინათლისა და სულიერი ნათების ნიშანი. გალაქტიონის პოეტური ენა მდიდარია სიმბოლოებით, ალეგორიებითა და მუსიკალური ჟღერადობით, რაც ლექსს მისტიკურ და ამაღლებულ აგმოსფეროს სძენს. აქ პირადი ტკივილი გარდაიქმნება ზოგად, უნივერსალურ განცდად.

ორივე პოეტისთვის მთაწმინდა სულიერი მნიშვნელობის მქონე სივრცეა, თუმცა განსხვავება აშკარაა. ბარათაშვილი აქცენს აკეთებს ადამიანის პირად განცდებზე, სევდასა და მარტოობაზე. მაშინ როცა გალაქტიონი ამ სივრცეს უფრო ფართო, კოსმიურ მნიშვნელობას ანიჭებს. ბარათაშვილის ლექსი უფრო ინტიმურია, გალაქტიონის — უფრო უნივერსალური და სიმბოლური. მხატვრული სტილიც განსხვავებულია: ბარათაშვილი იყენებს შედარებით მარტივ, მაგრამ ღრმა ემოციურ ენას, გალაქტიონი კი ქმნის რთულ, მრავალშრიან პოეტურ სისტემას.

დასასრულ, ეს ორი ლექსი ნათლად აჩვენებს, როგორ შეიძლება ერთი და იგივე სივრცე განსხვავებულად აღიქვას ხელოვანმა. ბარათაშვილისთვის მთაწმინდა არის სევდისა და ფიქრის ადგილი, ხოლო გალაქტიონისთვის — მარადიული სილამაზისა და სულიერი ამაღლების სიმბოლო. სწორედ ამ განსხვავებაში ჩანს ქართული პოეზიის სიმდიდრე და მრავალფეროვნება, რაც მკითხველს აძლევს შესაძლებლობას ერთსა და იმავე თემაში სხვადასხვა აზრი და განცდა აღმოაჩინოს.

